

Možnosti histologického zpracování prostaty po radikální cystektomii: zkušenost jednoho centra

Studentka: Eva Šindelářová (3. Ročník ZL)

Školitelé: MUDr. Kristýna Pivovarčíková PhD.

Šiklův ústav patologie FN Plzeň

Východisko: Karcinom močového měchýře patří mezi častá maligní onemocnění. Radikální cystektomie je standardní léčbou pokročilého či na konzervativní léčbu nereagujícího karcinomu močového měchýře. Objemný resekát získaný cystektomií má svá specifika z hlediska histologického zpracování, to (resp. výsledek histologického hodnocení) je důležitým prediktorem dalšího průběhu nádorového onemocnění u pacienta. Při pečlivém hodnocení materiálu z radikální cystektomie je pak jako přidružený/incidentální nález často nacházen i karcinom prostaty. Incidentální záchyt karcinomu prostaty v materiálu z radikální cystektomie je do jisté míry závislý na správném a pečlivém zpracování materiálu přicházejícího k histologickému vyšetření. Prostata z resekátu může být zpracována jednak pouze zablokováním několika orientačních řezů z různých míst. Druhou možností je kompletní zpracování materiálu prostaty metodikou celoplošných řezů (whole – mount section/WMS), která ač je sice metodou náročnější finančně i technicky, vzhledem ke kompletnosti histologického zpracování umožňuje pravděpodobností záchyt výrazně většího procenta pacientů s nádorem prostaty.

Cíl: Porovnat možnosti zpracování prostatické tkáně u materiálu po radikální cystektomii a snaha nastínit výhody histologického zpracování prostaty (z materiálu po radikální cystektomii) při využití metody tzv. celoplošných řezů (whole-mount section – WMS).

Metodika: Retrospektivně byli vyhledáni a opětovně hodnoceni všichni pacienti s provedenou radikální cystektomií na Urologické klinice FN Plzeň v období 1/2010 – 12/2018. Celkem bylo provedeno 246 těchto radikálních výkonů (66 u žen, 180 u mužů). Ze souboru byly vyčleněny muži - histologický materiál z těchto případů byl následně vyhledán z archivních materiálů Šiklova ústavu patologie a opětovně revidován patologem za účelem zhodnocení rozsahu a způsobu histologického zpracování a způsob zpracování byl následně korelován se stanovenými diagnózami.

Ke zhodnocení souboru byla použita základní deskriptivní statistika.

Výsledky: V porovnání s literárními daty jsme v našem souboru zastihli poměrně vysoký incidentální záchyt primárního adenokarcinomu prostaty v materiálu z radikální cystektomie. Vyšší záchyt adenokarcinomu prostaty jsme pozorovali, pokud byla prostata zpracována v celém rozsahu metodou celoplošných řezů (WMS – Whole mount section). Stěžejní pro tuto práci bylo porovnat možnosti zpracování prostaty a zjistit jejich výtěžnost. V našem souboru dat byla metoda celoplošných řezů použita u 66 vzorků. Jako druhou metodu jsme zde využili především orientační a částečné zablokování materiálu a to celkem 94x. Metoda WMS odhalila 25 adenokarcinomů (61%), zatímco metoda klasického orientačního zablokování prostaty pouhých 13 (32%). Z toho vyplývá, že metoda WMS je dle našich výsledků asi 2x účinnější/úspěšnější v náhodné detekci adenokarcinomu prostaty.

Závěr: Vzhledem k relativně významnému rozdílu v incidenci při zpracování orientačním zablokováním do klasických bloků a použití WMS jednoznačně doporučujeme rutinní používání metody WMS.